

Datum

2024-11-07

Adress

Diarienummer

SN-2024-1688

Yttrande

Till

Kommunstyrelsen

**Remiss Finansdepartementet Digital myndighetspost
(SOU 2024:47)
STK-2024-1268**

Servicenämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Servicenämnden instämmer i utredningens slutsatser och förslag, och välkomnar

- obligatorisk anslutning och användning för statliga myndigheter, kommuner och regioner av den digitala infrastrukturen Mina meddelanden för all myndighetspost
- att inga skyldigheter införs för enskilda, näringsidkare och juridiska personer att ansluta sig till en digital brevlåda för att kunna ta emot säkra elektroniska försändelser.

En viktig utgångspunkt för servicenämnden är att mottagarens behov ska stå i centrum i den digitala kommunikationen.

Servicenämnden uppmärksammar att Malmö stads pilotprojekt har visat på fler hinder mot digital myndighetspost än de som nämns i utredningen, däribland att alla system inte kan integreras mot förmedlarna, och att förmedlarna inte lever upp till samtliga lagkrav, exempelvis tillgänglighetsdirektivet.

Servicenämnden ser tidsmässiga svårigheter med att lagförslaget föreslås träda i kraft den 1 januari 2026, och anser att man nationellt behöver tillse att de privata leverantörerna kan möta de samlade lagkraven eller tillse att annan myndighet kan träda in som förmedlare.

Servicenämnden saknar en konsekvensanalys i betänkandet kring hur flera simultana lagändringar påverkar myndigheters övriga digitalisering. Mängden krav medför att digitalisering med människors behov i centrum under några år riskerar att få mindre utrymme till förmån för lagefterlevnad. För att aktivt möta en minskning av utrymmet för viktig samhällsdigitalisering, behövs både mer och smartare användning av resurser på nationell, regional och lokal nivå.

Yttrande

Serviceutskottet instämmer i utredningens slutsatser och förslag, och välkomnar

- obligatorisk anslutning och användning för statliga myndigheter, kommuner och regioner av den digitala infrastrukturen Mina meddelanden för all myndighetspost,
- att inga skyldigheter införs för enskilda, näringsidkare och juridiska personer att ansluta sig till en digital brevlåda för att kunna ta emot säkra elektroniska försändelser.

Nedan ges fördjupande kommentarer samt ett antal synpunkter på betänkandet.

Yttrandet har främst Malmö stads perspektiv kompletterat med Serviceförvaltningens erfarenheter av digital och fysisk post. Både avdelningen IT och digitalisering (ITD) som ansvarar för kommungemensam IT och digitalisering, och Post och bud inom avdelningen Kommuntjänster som förvaltar lösningen för Digital post, är underställda serviceutskottet men har hela Malmö stad som ansvar inom sina verksamheter.

Obligatorisk anslutning för myndigheter att skicka säkra elektroniska försändelser

Serviceutskottet välkomnar obligatorisk anslutning för myndigheter för digital myndighetspost. Att kommuner och myndigheter agerar på samma sätt gentemot medborgare torde vara positivt. Det möjliggör också nya digitala arbetssätt för förvaltningarna kring myndighetspost som leder till smartare kommunikation med invånarna och i förlängningen kostnadsbesparingar för kommunen.

Fortsatt frivillig anslutning för enskilda att ta emot digital post

Serviceutskottet instämmer även i betänkandets förslag att låta enskilda välja om de vill ta emot post digitalt. Nationella satsningar på information och utbildning bedöms behövas under en längre tid för att öka anslutningen. Insatserna bör utformas med resurssvagas behov i centrum, då det är dessa grupper som sist ansluter sig.

Malmö stads digitaliseringsprinciper i relation till digital myndighetspost

Posthanteringen i Malmö stad, oavsett om den är digital eller fysisk, utgår från stadens digitaliseringsprinciper:

- Digitalisering med omtanke
- Människors behov i centrum
- Skapa värde på nya sätt
- Samarbeta över gränserna

Utöver den digitala post som utgör fokus i betänkandet, myndighetspost, skickas det inom Malmö stad digital post via andra kanaler till exempel genom skolans elevplattformar. Lönebesked och fakturor är till exempel digitaliserade. Det finns även ett flertal e-tjänster med digital signering och också annan kommunikation med invånarna som sker digitalt. Den digitala myndighetsposten utgör i det perspektivet ett av flera verktyg i kommunikationen mellan det offentliga och de som verkar och bor i

Malmö stad. Utgångspunkten är att det är mottagarens behov som ska stå i centrum och att digitaliseringen kan nyttjas för att skapa värden också inom hanteringen av fysisk post.

Mot bakgrund av att stadens hantering av post utifrån stadens digitaliseringsprinciper, är följaktligen betänkandets slutsatser och rekommendationer i samklang med stadens intentioner att möjliggöra digital myndighetspost för enskilda utifrån deras egna preferenser samt att därför också aktivt minimera miljöpåverkan från hanteringen av fysisk post.

Författningsförslaget föreslås träda i kraft i januari 2026. I dagsläget finns ingen samlad bild av hur stor andel av Malmö stads myndighetspost som kan skickas digitalt i januari 2026. I piloter som Malmö stad har genomfört har flera olika typer av hinder identifierats. I betänkandet nämns begränsningar i storlek och filformat med mera, men i Malmö stads piloter har också andra hinder identifierats:

- att alla system inte kan integreras mot förmedlarna¹
- att förmedlarna inte lever upp till samtliga lagkrav, exempelvis tillgänglighetsdirektivet.

Servicenämnden ser tidsmässiga svårigheter med att lagförslaget föreslås träda i kraft den 1 januari 2026, och anser att man nationellt behöver tillse att de privata leverantörerna kan möta de samlade lagkraven eller tillse att annan myndighet kan träda in som förmedlare.

Avslutningsvis saknas i betänkandet en konsekvensanalys kring hur flera samtidiga lagändringar påverkar myndigheters övriga digitalisering. Den samlade mängden krav, bland annat i form av tillgänglighetsdirektiv, NIS2-direktivet och digital post, medför att digitalisering med människors behov i centrum under några år riskerar att få mindre utrymme till förmån för lagefterlevnad. För att aktivt möta en minskning av utrymmet för viktig samhällsdigitalisering, behövs både mer och smartare användning av resurser på nationell, regional och lokal nivå.

Ordförande Frida Trollmyr (S)

Nämndsekreterare Jim Johannesson

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden.]

¹ Förmedlaren ansvarar för att göra en slagning i förmedlingsadressregistret och leverera den digitala försändelsen, samt för att även ombesörja leverans av fysisk post till de mottagare som inte har en digital brevlåda registrerad. Förmedlingstjänster erbjuds huvudsakligen av upphandlade privata leverantörer. Stora myndigheter har ofta egna förmedlingstjänster och kan också agera förmedlare åt andra myndigheter, exempelvis agerar Försäkringskassan förmedlare åt ett antal andra myndigheter.